

Figur 1 – Klinisk Retningslinje, Dansk Reumatologisk Selskab 2010
 De Amerikansk-Europæiske Konkensuskriterier for Klassifikation af Sjögrens Syndrom
Ann Rheum Dis 2002;61;554-558 (frit oversat til dansk – ikke sprogvaleideret)

Enkeltkriterium	Kategori	Definition
I	Okulære symptomer (mindst 1 bekræftet)	Ia: Oplever De dagligt og vedvarende (>3mdr.) besvær med tørre øjne? Ib: Har De en tilbagevendende fornemmelse af sand eller grus i øjnene? Ic: Anvender de fugtende øjenmidler mindst 3 gange dagligt?
II	Orale symptomer (mindst 1 bekræftet)	Ila: Føler De Dem dagligt og vedvarende (>3mdr) tør i munden? Ilb: Har De som voksen haft tilbagevendende eller vedvarende hævede spytkirtler? Ilc: Må De hyppigt indtage væske for lettere at kunne synke tør mad?
III	Okulære fund (mindst 1 abnormt)	IIIa: Abnorm Schirmers test (≤ 5 mm/5 min) IIIb: Abnorm Rose Bengal score (≥ 4)
IV	Histopatologi	Focus score ≥ 1
V	Spytkirtelfund (mindst 1 abnormt)	Va: ustimuleret sialometri ($\leq 1,5$ ml/15 min.) Vb: abnorm spytkirtelskintigrafi Vc: abnorm sialografi
VI	Serologi	Anti-SS-A og/eller SS-B i serum

Fortolkning og regler for klassifikation:

Primært Sjögrens syndrom: A) mindst 4 enkeltkriterier hvori IV og/eller VI obligatorisk indgår, eller B) mindst 3 objektive enkeltkriterier (udaf III, IV, V, VI)

Sekundært Sjögrens syndrom: enkeltkriterium I eller II samt yderligere mindst 2 enkeltkriterier blandt III, IV, V, VI.

Eksklusionskriterier: viral hepatitis, HIV-infektion, forudbestående malignt lymfom, graft versus host disease, sarcoidosis, tørhed betinget af anticholinerg medicinering eller radioterapi mod hoved og hals

ALGORITME FOR DIAGNOSTIK AF PRIMÆRT SJÖGRENS SYNDROM (pSS)

mistænk især pSS hvis:

- ❖ Patienten er oftest kvinde og et eller flere af følgende forhold gør sig gældende:
- ❖ Familiær forekomst af Sjögren eller SLE
- ❖ Har født barn med kongenit hjerteblok/neonatal lupus
- ❖ SICCA: udtalte tørhedsgener fra øjne og/eller mund, accelereret caries, parotissvulst, oral candidiasis
- ❖ Øjen-/tand-/ØNH-læge mistænker Sjögren
- ❖ Purpura, lysfølsomt eksanthem
- ❖ Uforklaret træthed, ledsmerter, artrit, neuropati, Raynaud
- ❖ Tilfældigt fund af ANA, anti-SSA/SSB, hyperimmunglobulinæmi, M-komponent, kryoglobulin
- ❖ Tilfældigt fund af ANA hos lymfopatent – lymfom i spytkirtler
- ❖ Uforklaret renal tubulær acidose

OBS: Ovennævnte fortegnelse over kliniske og parakliniske omstændigheder er vejledende og skal ikke opfattes som udtømmende eller specifik for pSS

Ja!

Nej!

Vurdér tilstedeværelse af enkeltkriterier og eksklusionskriterier:

- * Spørgeformular til specifikke **I)** okulære og **II)** orale symptomer?
- * **VI)** anti-SSA/SSB?
- * **III)** Fuld okulær undersøgelse: Schirmer, BUT, RBS, spaltelampe?

Hvis ingen enkeltkriterier (**I,II,III,VI**) til stede næppe Sjögren

Hvis et eller flere enkeltkriterier til stede, gå videre til oral undersøgelse

*Sjögren
usandsynlig*

Ja!

* **IV,V)** Fuld oral undersøgelse: obj. US, sialometri, biopsi, focusscore, evt. sialografi og skintigrafi?

Vurdér samlet tilstedeværelse af enkeltkriterier; kan diagnosen stilles ud fra klassifikationsmodel# ?

Nej!

*Sjögren
usandsynlig*